

apríl 2022

KRAJ

MAGAZÍN PREŠOVSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Pohľad na obnovený úsek cesty Štrba – Suňava.

presovskyykraj

www.vucpo.sk

Drahí priatelia,

máme za sebou prvé mesiace nového roka, do ktorého sme vstúpili plní odhodlania pokračovať v našej práci a tiež sa podieľať na nových projektoch a aktivitách v prospech vás všetkých. Aj vďaka európskym zdrojom sme rozbehli ďalšie masívne investície do škôl, ciest a mostov, do našej kultúry a všeobecne do regiónov, aby sme náš Prešovský kraj ďalej zveľaďovali a robili ho krajším a lepším miestom pre život.

Spojili sme svoje sily pre ďalšie dobré veci. Bez spolupráce s krajskými poslancami a našimi miestnymi samosprávami by to ale nebolo možné. Teší ma, že sú neustále aktívni a s našou podporou chcú im zverené mestá a obce ďalej rozvíjať, skvalitňovať a budovať v atraktívne miesta pre všetky generácie.

V riešení strategických tém sú práve primátori a starostovia prvým a kľúčovým kontaktom ľudí so štátom. Jasne to dokázali pri zvládaní pandémie koronavírusu a dokazujú aj aktuálne v čase, kedy nielen v Prešovskom kraji čelíme jednej z najväčších výziev, ktorou je pomoc utečencom z vojny zasiahnutej Ukrajiny. V ich náročnej situácii sme ich nenechali osamotených. Od začiatku ničivého konfliktu sa naopak ozývali a prichádzali ľudia z rôznych kútov nášho kraja s materiálnou pomocou a okamžite reagovali tiež charitatívne organizácie, cirkvi, občianske iniciatívy i podnikatelia. Všetci sme sa zmobilizovali a spoločne začali vyvíjať aktivity na pomoc ukrajinským utečencom, ktorí sa ocitli v novej krajine, na novom mieste, v novej spoločnosti ľudí a často bez prostriedkov. A práve naša ľudskosť a obrovské nasadenie im pomáhajú zvládnuť najťažšie chvíle v živote.

Touto cestou vyslovujem úprimné poďakovanie vám všetkým za obrovskú vlnu solidarity, ktorej sme v týchto dňoch svedkami. Opäť raz ukazujete, že dobro v nás stále je, a to je hodnota, ktorá je ďaleko nad všetkými ostatnými.

Milí obyvatelia Prešovského kraja. Máme tu najväčší sviatok kresťanov – Veľkú noc. Je oslavou zmŕtvychvstania Ježiša Krista a tou pravou nádejou pre náš svet, ktorú všetci tak veľmi potrebujeme. Strávme tieto sviatky so svojou rodinou a blízkymi a vážme si, že ich máme.

Želám Vám požehnanú Veľkú noc.

S úctou

Milan Majerský
predseda PSK

PO KRAJI

Sociálna starostlivosť

PSK každoročne financuje prevádzku 77 subjektov, ktoré zabezpečujú sociálne služby občanom Prešovského samosprávneho kraja. V tomto roku bolo prerozdelených celkovo 8,2 miliónov eur, čo je historicky najvyššia suma prerozdelená neverejným poskytovateľom. Finančné prostriedky budú použité na prevádzkové a mzdové náklady poskytovateľom sociálnych služieb na plné kapacity. Z tejto sumy bolo vo výške 115 500 eur zafinancované poradenstvo a preventívne aktivity na pomoc občanom v nepriaznivej sociálnej situácii v rámci sociálnoprávnej ochrany detí.

Doprava

Mzdy vodičov prímestskej autobusovej dopravy v najbližšom období porastú. Krajská samospráva od 1. apríla pristúpila k zvýšeniu ekonomicky oprávnených nákladov tzv. EON pre všetkých zmluvných dopravcov v kraji - SAD Prešov, SAD Humenné, SAD Poprad a BUS Karpaty.

Do konca tohto roka vyčlenil kraj na zvýšenie miezd takmer 1,5 miliónov eur, z toho na mzdy vodičov takmer 1,3 miliónov eur a na mzdy technicko-hospodárskych zamestnancov zhruba 213-tisíc eur.

Zdravotníctvo

PSK bol súčasťou očkovacej stratégie Slovenska proti novému koronavírusu nepretržite viac ako rok a s veľkou zodpovednosťou na seba prevzal agendu spojenú s očkovaním od štátu. Otvoril päť veľkokapacitných očkovacích miest, zriadil výjazdové očkovanie a s vakcínou prišiel do stoviek obcí, viacerých miest, komunitných centier, väzníc, výrobných firiem aj k imobilným. Očkoval tiež z ulice a v troch obchodných centrách. Pre posilnenie svojej očkovacej stratégie zriadil vlastný registračný portál, spustil call linku, emailovú podporu a tiež informačnú kampaň v podobe letákov, manuálu pre verejnosť i manažmentu covid pozitívneho pacienta pre všetky ambulancie v kraji. Za viac ako rok aplikoval takmer 268-tisíc dávok proticovidovej vakcíny a vynaložil na to vyše 673-tisíc eur.

Školstvo

Stredné školy v PSK ponúkajú pre prvákov v nasledujúcom školskom roku 2022/2023 spolu 6260 miest. Z toho v 68 školách patriacich do zriaďovateľskej pôsobnosti kraja je vytvorených 5057 miest. Kraj môže konkrétne na svojich 16 gymnáziách (z nich tri sú organizačné zložky spojenej školy) prijať 933 prvákov, z toho 84 na bilingválne štúdium. Župné stredné odborné školy majú vytvorených celkovo 4124 miest.

PSK má Participatívny rozpočet

Výzva Participatívny rozpočet je krajskou novinkou. Jej cieľom je podporiť projekty organizácií, združení či cirkví na území PSK, ktoré sú zamerané na inováciu existujúcej alebo vytvorenie novej verejnej služby vo verejnom priestore, revitalizáciu týchto priestorov alebo ich komunitnú infraštruktúru. Výzva vôbec prvýkrát umožňuje rozhodovať o rozdelení časti verejných zdrojov aj obyvateľom Prešovského kraja. Celkovo ide o 130-tisíc eur. Tie krajská samospráva rovným dielom, sumou 10-tisíc eur, prerozdelení do každého okresu. Čas na predkladanie žiadostí o dotáciu na projekt mali určené subjekty do konca februára. Rozhodnutie, ktorý projekt napokon dostane zelenú, je v rukách občanov. O víťazných projektoch rozhodujú v SMS hlasovaní. Výsledky budú známe 25. apríla.

MOŽNOSTI SMS HLASOVANIA

Od 1. apríla do 15. apríla 2022

formou SMS na číslo 0902 025 502

- v tvare (bez medzier) **PSKx**, kde **x** je číslo projektu
- hlasovanie prebieha v rámci každého okresu PSK samostatne
- z jedného mobilného čísla je možné hlasovať iba za **jeden projekt**
- **spätná SMS** o potvrdení hlasovania je **bezplatná**

PROJEKTY V HLASOVANÍ

PSK1:	Druhá šanca Bardejov Zriadenie mobilného kontaktu pre zvieratá
PSK2:	Saleziáni don Bosca Bardejov Výmena okien pastoračného centra
PSK3:	Gréck. farnosť Humenné / Pod Sokolejom Zariadenie pre pastoraáciu rodín
PSK4:	Rímskokatolícka farnosť Kežmarok Rekonštrukcia centra Stráne pod Tatrami
PSK5:	SRRZ Spišská Stará Ves Rekonštrukcia ihriska pri materskej škôlke
PSK6:	Rímskokatolícka farnosť Levoča Ozvučenie pre baziliku na Mariánskej hore
PSK7:	Gánovce/Neandertal Open air minimúzeum travertínov (1. etapa)
PSK8:	Vysoké Tatry - Nosičský dom Rekonštrukcia priestorov nosičského múzea
PSK9:	Etudy Média Art Kendice Ozvučovacie audio systém v divadle
PSK10:	Prešovská gotika Prešov Revitalizácia pamiatky Kalvária
PSK11:	Rímskokatolícka farnosť Kokošovce Rekonštrukcia chodníka a vstupu do kostola
PSK12:	Rímskokatolícka farnosť sv. A. Gonzágu Podhorany Rekonštrukcia svätej kostola
PSK13:	Nový film Prešov Hradné kultúrne noci v regióne Šariša
PSK14:	Trojlistok, n. o. Prešov Ambulantné pracovisko poradenstva pre starších
PSK15:	Gréckokatolícka cirkev, farnosť Milpoš Oprava fasády na gréckokatolíckom chráme
PSK16:	Hradisko Lipany Vytvorenie edukačno-náučného chodníka
PSK17:	Rímskokatolícka farnosť Božieho milosrdenstva Snina Rekonštrukcia priestorov farnosti
PSK18:	Rímskokatolícka farnosť sv. Anny, Turany n. Ondavou Zateplenie fasády farskej budovy
PSK19:	O. z. Mladý Svidničan Svidník Revitalizácia športového areálu
PSK20:	O. z. 09414 Vranov nad Topľou Revitalizácie Stankovskej ul. v Sečovskej Polianke

DO REGIÓNOV IDE 6,2 MILIÓNOV EUR

Do regiónov tento rok poputuje v dotáciách ďalších takmer 6,2 miliónov eur. Krajské peniaze znovu pomôžu budovať a modernizovať športoviská, cyklotrasy, opravovať kultúrne pamiatky, zveľaďovať pútnický turizmus, sociálnu oblasť. Nepriamo podporia oblasť zamestnanosti a podnikania v jednotlivých regiónoch, čím prispievajú k ich zveľadeniu a zatraktívneniu. Minulý rok bolo takto podporených 822 zmysluplných projektov. Vďaka aktuálne vyhláseným výzvam - Výzva poslancov PSK, Výzva predsedu PSK, Výzva pre región a Výzva Participatívny rozpočet k nim pribudnú stovky ďalších.

Výstavba cyklochodníka Lopusná – Lučivná v dĺžke 1,5 km s cyklistickou lávkou cez potok vďaka dotácii z Výzvy pre región vo výške 148 581 eur.

Dokončenie prestrešenia hokejovo-hokejbalovej haly v Spišskej Belej vďaka dotácii z Výzvy pre región vo výške 44 205 eur.

Zlepšujeme kvalitu ciest

Krajská samospráva v minulom roku intenzívne pokračovala v modernizácii ciest a opráv mostov na celom svojom území. Prostredníctvom Správy a údržby ciest PSK sa podarilo v roku 2021 zrekonštruovať a opraviť približne 102 km ciest II. a III. triedy, z ktorých bolo 19 km opravených vlastnou asfaltérskou čatou. Vo všetkých trinástich okresoch kraja sa obnovilo 51 úsekov. Zároveň boli vlni ukončené rekonštrukčné práce na 24 mostných objektoch. Celková suma investícií predstavovala 40,2 milióna eur.

Cesty

Most v Stropkove

NAJVÄČŠIE UKONČENÉ INVESTIČNÉ AKCIE V ROKU 2021 (FINANCOVANÉ ZO ZDROJOV PSK A SPOLUFINANCOVANÉ Z EÚ)

Názov investičnej akcie	Zmluvná hodnota (eur)	Dĺžka (km)
Zlepšenie napojenia okr. Jaslo, Bardejov a Svidník na TEN-T koridor, Raslavice-Lopúchov a Stuľany-Kuková (INTERREG)	3 201 500	8,11
Zlepšenie cezhraničnej dopravy medzi Malopoľským vojvodstvom a PSK, Demjata - Raslavice (INTERREG)	2 300 800	2,38
Modernizácia spojenia medzi PSK a Zakarpatskou oblasťou Ukrajiny, Stakčín - Ulič (ENI)	2 078 900	8,37
Modernizácia Pieninských národných parkov 3. etapa, Hniezdne - Spišská Stará Ves (INTERREG)	1 105 500	3,69
Rekonštrukcia mosta pred obcou Krušinec (ZDROJE PSK)	1 100 700	

Cesta Demjata – Raslavice

Jednou z najnáročnejších investičných akcií financovaných výlučne zo zdrojov PSK, vo výške približne 1,1 milióna eur, bola výstavba nového mosta pred obcou Krušinec. Zabezpečilo sa tým moderné, bezpečné a plnohodnotné prepojenie obce do okresného mesta Stropkov.

V roku 2021 sa zo zdrojov PSK vo výške takmer 3 milióny eur zrekonštruovali mosty cez rieku Ondava v Stropkove, cez rieku Topľa za obcou Marhaň a most Ladomirová. Opravou prešli úseky Veľký Šariš – Medzany, ďalej Lopúchov, odstránili sa nevyhovujúci stav na ceste Bystrá a Milpoš a došlo aj k stabilizácii cesty v Hermanovciach.

Ďalšie milióny do modernizácie

Zoznam investičných akcií krajských cestárov pre tento rok, ktorých celkový finančný náklad predstavuje výšku 26,2 miliónov eur, hovorí o skvalitnení a modernizácii 10 cestných úsekov v celkovej dĺžke 17,5 km. Ide o investičné akcie, na ktoré kraj využije prioritne zdroje EÚ, štátny rozpočet, ako aj vlastné finančné prostriedky. Medzi najväčšie patria modernizácie ciest Bijacovce – Brezovica, okresná hranica Svidník – Mičakovce, Hudcovce – Topoľovka, Spišský Štvrtok – Kežmarok a tiež cesta Poprad - Starý Smokovec - 1. etapa. V tomto roku sa dočká stavebných úprav i viacero úsekov ciest, pri ktorých už vlni začal proces verejných obstarávaní. Ide o päť veľkých investičných akcií spolufinancovaných z európskych zdrojov v objeme 20,1 miliónov eur.

ZAZMLUVNENÉ PROJEKTY/PROJEKTY PRIPRAVENÉ NA REALIZÁCIU (FINANCOVANÉ ZO ZDROJOV EÚ)

Názov investičnej akcie	Zmluvná hodnota (eur)	Dĺžka úseku (km)
Rekonštrukcia mostného objektu Solivarská ulica, Prešov	2 827 500	0,160
Modernizácia cesty III/3635 Malá Domaša - Detrič	2 340 000	6,396
Eliminácia bezpečnostných rizík na ceste II/537, Podbanské – Pavúčia dolina	5 485 200	7,620
Eliminácia bezpečnostných rizík na ceste II/537, Tatranské Matliare – križovatka s cestou I/66	3 284 130	6,122
Eliminácia bezpečnostných rizík na mostoch a oporných múroch II/537, Tatranské Matliare - križovatka I/66	6 200 000	2,7820

Pripravované sú aj projekty, pri ktorých sú už podané žiadosti na poskytnutie európskych fondov. Investičné akcie sa týkajú eliminácie bezpečnostných rizík v tatranskej oblasti na ceste II/537 v úsekoch Starý Smokovec, Tatranské Matliare, Pavúčia dolina, Batizovský potok po Starý Smokovec. Ide o rekonštrukcie 28 km ciest v hodnote spolu 25,3 mil. eur.

Rekonštrukcia cesty
Poprad - Starý Smokovec

Rekonštrukcie - až 50 mostov ročne

Prešovská župa bude tento rok potrebovať na mostné objekty vo svojej pôsobnosti zhruba 21,3 miliónov eur. Počíta pritom aj s prostriedkami z európskych zdrojov a rezervného fondu PSK. V rámci mostného programu uvažuje kraj s rekonštrukciou až 50 mostov ročne, pričom v tomto roku si dal ešte vyšší cieľ. A to zrekonštruovať alebo minimálne začať stavebné práce na viac ako 60 mostoch a vypracovať projektové dokumentácie k rekonštrukcii 82 mostov. Zámerom je, aby sa za päť rokov odstránil v celom kraji havarijný a veľmi zlý stavebno-technický stav mostov. Aj z toho dôvodu vzniklo oddelenie diagnostiky, kvality a reklamácií v rámci organizačnej štruktúry SÚC PSK. Aktuálne mostní experti absolvujú ročne viac ako 300 hlavných prehliadok mostných objektov.

Silný partner pre lepšie cesty

Zlepšiť stav ciest a mostov v Prešovskom kraji. To je hlavným cieľom spolupráce medzi Stavebnou fakultou Žilinskej univerzity v Žiline a Prešovským samosprávnym krajom. Svoj zámer spečatili začiatkom marca podpisom Memoranda o spolupráci na pôde krajskej samosprávy. Spolupráca má priniesť prepojenie vedeckých poznatkov s praxou. Obe strany sa memorandum zaviazali, že budú spolupracovať pri vypracovaní a hodnotení diagnostiky regionálnych ciest a mostov v PSK. A to za účelom efektívneho spravovania, údržby a plánovania nových investícií. Tiež sa budú aktívne podieľať na tvorbe a rozvoji digitalizácie cestnej siete a budú dbať na recykláciu a následné využitie recyklovaných stavebných odpadových materiálov, ktoré vzniknú pri opravách a rekonštrukciách ciest a mostov v kraji.

Marián DRUSA

dekan Stavebnej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline

„Naša ponuka smeruje predovšetkým do spolupráce v oblasti diagnostiky ciest a mostov, do oblasti aplikácie nových ekologicky udržateľných materiálov a postupov, do oblasti správy a údržby budov, plánovania dopravnej infraštruktúry, či do tvorby a rozvoja digitalizácie cestnej siete s cieľom zvýšenia bezpečnosti dopravy a efektívneho spravovania a prevádzky cestnej siete.“

Marcel HORVÁTH, riaditeľ SÚC PSK

„Ako správca regionálnych ciest sme si vedomí, že tvorba súťažných podkladov pre verejné obstarávanie na cestné stavby je veľmi dôležitá tak, ako je dôležitá spolupráca s projektantmi. Využitím odborných kapacít a moderných metód technologických postupov vieme priniesť kvalitné riešenia pri zlepšovaní cestnej i mostnej siete v kraji. Pomoc pri preškolení našich zamestnancov, pri poradenstve, environmentálnom posudzovaní týchto projektov je tu určite veľmi potrebná.“

PSK disponuje najrozsiahlejšou sieťou mostných objektov spomedzi všetkých krajov na Slovensku. Na jeho území je 1237 mostov, z toho 280 mostov je súčasťou ciest II. triedy a 957 mostov súčasťou ciest III. triedy. Rozdelené sú podľa ich stavebno-technického stavu do 7 stupňov, pričom v havarijnom stave sú aktuálne len dva mosty a vo veľmi zlom 93.

Pomáhame utečencom z Ukrajiny

PSK okamžite zareagoval na situáciu na Ukrajine a dva dni po útoku vytvoril na svojom webovom sídle platformu **Pomôžme Ukrajine**. Prostredníctvom formulára sa na nej môžu zaregistrovať všetci, ktorí chcú pomôcť obyvateľom vojnovkej krajiny, či už materiálne, personálne alebo poskytnutím ubytovania. Webová platforma pritom zhromažďuje aj dôležité odkazy a kontakty na veľvyslanectvo, konzulát, migračné centrum a ďalšie užitočné informácie, ktoré sú pravidelne aktualizované. Neziskovým organizáciám, podnikateľom, občanom či dobrovoľníkom, ktorí chcú pomôcť obyvateľom Ukrajiny, je k dispozícii aj call linka a špeciálny email.

Igor ŠESTÁK
riaditeľ SOŠ drevárskej
vo Vranove nad Topľou

„Postupne k nám chodia ľudia, ktorí sú vyhnaní z vlastnej krajiny kvôli nezmyselnej vojne. Snažíme sa využiť maximálne naše možnosti a vytvoriť pre nich čo najlepšie prostredie. Je to nepredstaviteľné, čo majú títo ľudia za sebou. Napriek tomu sa nevzdávajú, chcú riešiť svoje existenčné problémy a sú vďační za každú pomoc.“

Jaroslav TIMKO
koordinátor krízovej pomoci,
Úrad PSK

„Utečencom, medzi ktorými sú najmä matky s deťmi, vytvárame nielen nevyhnutné zázemie s ubytovaním či stravou, ale snažíme sa zmierniť dôsledky ich ťaživej situácie. Najmä vďaka dobrovoľníkom, neziskovým organizáciám, donorom im pomáhame materiálными zbierkami, s psychologickým poradenstvom, hľadaním práce či školy pre deti.“

Núdzové ubytovacie zariadenia PSK

Krajská samospráva má v súčasnosti k dispozícii približne tisíc ubytovacích lôžok pre ukrajinských utečencov, a to na 13 rôznych miestach v ôsmich okresoch kraja. Na účely núdzového ubytovania migrantov nateraz vyčlenila a pripravila školské internáty, resp. školské penzióny a turistické ubytovne pri stredných školách v Poprade, Prešove, Sabinove, Svidníku, Prešove, Bardejove, Starej Ľubovni, Vranove nad Topľou či Svite s kapacitou vyše 500 lôžok. Ďalších takmer 500 miest pridal kraj v Prešove v športovej hale na Okružnej ulici (postupne presunutú na SOŠ drevársku Prešov) a bývalom sídle SOŠ dopravnej na Konštantínovej ulici. V Centre sociálnych služieb Vita Vitalis na Volgogradskej ulici vytvoril v samostatnom krídle zariadenia, v jeho oddelenej časti mimo klientov, taktiež miesto dočasného, krátkodobého ubytovania s kapacitou približne 20 lôžok, ktoré slúžia pre rýchle umiestnenie zdravotne znevýhodnených skupín migrantov.

Zastupiteľstvo PSK - financie pre Ukrajinu

Celkovo 125-tisíc eur na humanitárnu pomoc pre utečencov z Ukrajiny schválili jednodhlasne krajskí poslanci na svojom marcovom zasadnutí Zastupiteľstva PSK. Z toho 25-tisíc eur vyčlenili pre obec Ublá ako dotáciu na humanitárnu pomoc. Ďalších 100-tisíc eur použije Úrad PSK na zabezpečenie humanitárnej pomoci pre utečencov z Ukrajiny, napríklad na nákup potravín, zdravotnícky materiál, hygienické potreby, posteľe, matrace či ubytovanie.

 **PLATFORMA
CHCEM POMÔCŤ
UKRAJINE**

**Webová platforma
Pomôžme Ukrajine**

www.po-kraj.sk/sk/ukrajina

Call linka na pomoc Ukrajine

051/70 81 777

Denne od 8.00 do 18.00 hod.

Emailová podpora

ukrajina@psk.sk

BENEFIČNÝ BOWLINGOVÝ TURNAJ

Aj tento rok mal tradičný Benefičný bowlingový turnaj, ktorý sa konal 14. marca, charitatívny rozmer. Vyzbieraná suma 10 500 eur tentoraz bola smerovaná na pomoc utečencom z Ukrajiny. A to konkrétne do obce Ublá, ktorá každodenne podáva pomocnú ruku ľuďom utekajúcim pred vojnou. Symbolický šek si na podujatí prevzala jeho starostka a poslankyňa PSK Nadežda Sirková. Turnaja, ktorého organizátorom bol PSK a spoločnosť 4 SPORT, sa zúčastnili desiatky známych osobností verejného, spoločenského života, ale aj podnikateľskej sféry z celého kraja. Pre dobrú vec sa dovedna spojilo 24 družstiev.

Nadežda SIRKOVÁ starostka obce Ublá

„Nesmierne si vážim toto veľké gesto, ktoré naozaj pomôže. Financie použijeme na prevádzku záchytného tábora pre utečencov, hlavne pre matky s deťmi. Práve tieto skupiny prichádzajú najčastejšie a nepretržite cez deň či v noci častokrát s jednou taškou, v ktorej majú celý svoj život. Sú to ľudia, ktorí prežívajú bezprostredne hrôzy vojny. V Ublá sa im snažíme zmierniť ich ťažkú situáciu a poskytnúť im to základné - od ubytovania, stravy, ošatenia cez potravinové balíčky na ďalšiu cestu. Veľká vďaka všetkým, ktorí takto nezištne pomáhajú.“

Zapojte sa do verejnej zbierky

V rámci pomoci vojnovým utečencom z Ukrajiny má Nadácia PSK pre podporu rodiny aktuálne spustenú verejnú zbierku s názvom Spojme sily pre dobré veci 2022. Zaujímavosťou sa do nej môžu zapojiť tak, že prinesú trvanlivé potraviny v celých baleniach, hygienické potreby, najmä kojenecké výživy, sušené mlieko, plienky či vlhčené obrúsky, deky, spacáky, karimatky a uteráky na zberné skladové miesto PSK, ktorým je Centrum sociálnych služieb Víta Vitalis na Volgogradskej 5 v Prešove. A to každý pracovný deň od 8.00 do 17.00 hod. Vyzbieraný materiál je určený pre ubytovacie zariadenia kraja pre utečencov a pre partnerskú Zakarpatskú

oblast. S humanitárnou pomocou pre Ukrajincov pomáhajú aj sponzori nadácie. Ide konkrétne o dovoz diek, vankúšov, uterákov, AG testov, teplomerov, liekov, obväzov a zabezpečenie pračiek, sušičiek, chladničiek. Finančný dar vo výške 2888 eur poskytla nadácia Ľubovnianska nemocnica. Určený je na zabezpečenie liekov a zdravotníckeho materiálu pre utečencov. Ruku k dielu priložili aj obce kraja a široká verejnosť, ktorí do prešovského skladu priniesli aj nemalé množstvo materiálnej pomoci.

Kamióny humanitárnej pomoci

PSK v spolupráci s obcami vo Vranovskom okrese vyslal päť kamiónov humanitárnej pomoci na Ukrajinu. Celkovo išlo o 152 paliet materiálnej pomoci, pričom jeden kamión odniesol zhruba 15 ton. O vyzbieranie trvanlivých potravín, drogérie, šatstva či teplých prikrývk sa postarali obce vranovského regiónu, kraj zabezpečoval a koordinoval celú logistiku spojenú s prepravou do špeciálneho humanitárneho skladu v Užhorode. Adresnú pomoc distribuoval kraj medzi svoje partnerské regióny – Zakarpatskú oblasť a Ivano-Frankivskú oblasť.

Do vyučovacieho procesu sa zaradili aj prví ukrajinskí žiaci, ktorí utiekli pred vojnovým konfliktom vo svojej vlasti. A to na Spojenej škole Tarasa Ševčenka s vyučovacím jazykom ukrajinským v Prešove, čiastočne aj na ďalších župných školách, kde bolo koncom marca integrovaných spolu už takmer 160 žiakov.

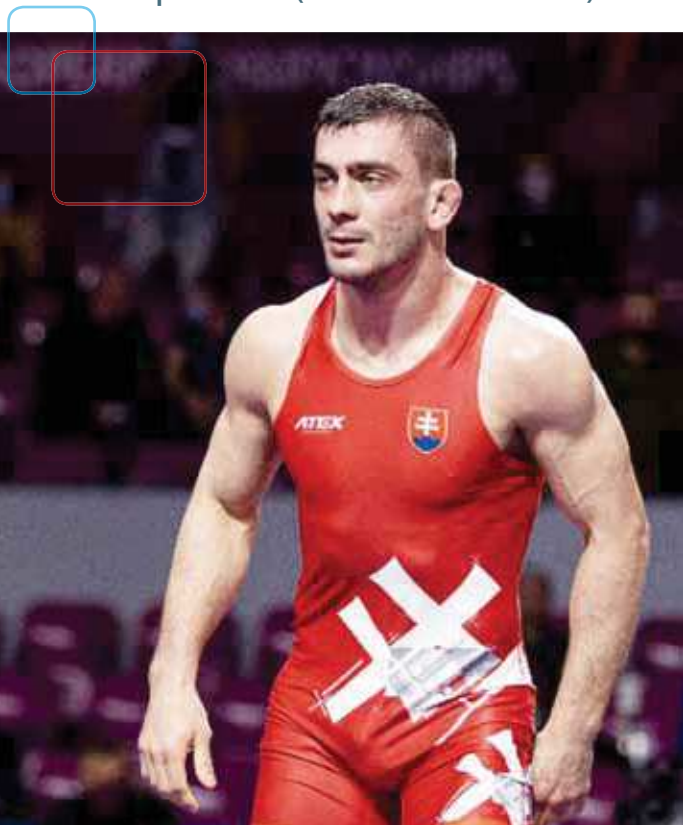

ŠPORTOVEC PSK 2021

Výsledky 18. ročníka krajskej ankety Športovec Prešovského samosprávneho kraja sú známe. Trinásťčlenná odborná komisia v nej na základe úspechov dosiahnutých v roku 2021 na domácich i zahraničných športoviskách ocenila v 17 rôznych kategóriách celkovo 28 zvučných športových mien. Tohtoročná anketa priniesla i vyhlásenie dvoch špeciálnych cien. Cenu predsedu PSK za mimoriadne športové úspechy získal paralympijský víťaz v boccii Samuel Andrejčík. Cenu PSK za mimoriadny športový úspech si odniesli držiteľia bronzových medailí z ostatných ZOH v Pekingu Martin Gernát a Samuel Takáč.

NAJÚSPEŠNEJŠÍ ŠPORTOVEC PSK 2021

Tajmuraz SALKAZANOV
zápasenie (ZK Vihorlat Snina)

Rodák z osetskej obce Karman-Sindzikau, ktorý reprezentuje Slovensko od roku 2018, sa v minulom roku najskôr v poľskej Varšave stal majstrom Európy do 74 kg a v nórskom Osle do svojej zbierky pridal titul vicemajstra sveta. Aktuálne ide o štvrtého zápasníka svetového rebríčka v hmotnostnej kategórii do 74 kg. Jeho zápasnícka bilancia v drese Slovenska je 40 víťazstiev a 13 prehier. V roku 2021 vyhral z celkovo 19-tich zápasov, ktoré na žinenke absolvoval až 15. V ankete Športovec roka na Slovensku mu patrilo konečné 14. miesto.

Ďalší ocenení bez určenia poradía

- **Saša Avramovič** (basketbal, BK Iskra Svit)
- **Marcos Colodeti** (hádzaná, Tatran Prešov)
- **Marek Karlík** (kickbox, KK Panter Prešov)
- **Jozef Kolodzej** (kickbox, Goral Gym Kežmarok)
- **Dagmar Liptáková** (fitness, Bardejov)
- **Ivo Mikovčík** (volejbal, VK PU Mirad Prešov)
- **Dávid Skokan** (ľadový hokej, HK Poprad)
- **Jana Vašková** (mas-wrestling, KSTaK Matej Bardejov)
- **Adam Žampa** (zjazdové lyžovanie, Žampa Ski Club Vysoké Tatry)

Cena predsedu PSK za rok 2021

- **Jozef Pavlík** (športový funkcionár, Poprad)

Cena predsedu PSK 2021 za mimoriadne športové úspechy

- **Samuel Andrejčík** (boccia, Snina)

Cena PSK 2021 za mimoriadny športový úspech

- **Martin Gernát a Samuel Takáč** (ľadový hokej, reprezentácia SR)

Cena pre znevýhodneného športovca PSK za rok 2021

- **Patrik Kuril** (paracyklistika, Tatranská Štrba/Arios Sportakus Cycling Team)

Najúspešnejšie kolektívy dospelých PSK za rok 2021

vítaz: **Tatran Prešov** (hádzaná, muži)

- **HK Poprad** (ľadový hokej, muži)
- **MŠK Poprad-Tatry** (tenis, muži)

Najúspešnejšie kolektívy mládeže PSK za rok 2021

vítaz: **TŠK Grimmy Prešov** (tanečný šport, mix)

- **Diamond swimming club Prešov** (plávanie, mix)
- **Športovo-strelecký klub Prešov** (športová strelba, mix)

Najúspešnejší tréner dospelých PSK za rok 2021

- **Erik Cap** (zápasenie, ZK Vihorlat Snina, tréner mužskej reprezentácie SR)

Najúspešnejší tréner mládeže PSK za rok 2021

- **Nataša Čápvá** (tanečný šport, TŠK Grimmy Prešov)

Najúspešnejší športovci stredných škôl v PSK za rok 2021

- **Tamara Potocká** (plávanie, Gymnázium Kukučínova Poprad)
- **Lubomír Dvorový** (silový trojboj, Spojená škola Svidník)

Najúspešnejšia stredná škola PSK za rok 2021

- **Súkromná stredná športová škola Elba** (Prešov)

Najväčší talent PSK do 15 rokov za rok 2021

- **Aila Sosa** (armwrestling, AWK Prešov, 15 rokov)

Internetový víťaz PSK za rok 2021

- **Dávid Ivan** (lukostrelba, Red Arrows Poprad, 8 351 hlasov)

Športovec PSK je tradičná športová anketa krajskej samosprávy, ktorá bola prvýkrát vyhlásená ešte v roku 2002. Laureátov ocenenia vyberá odborná komisia zložená z aktívnych novinárov, zástupcov samosprávneho kraja a Krajského športového centra v Prešove.

CENA PREDSEDU PSK za mimoriadne športové úspechy

Samuel ANDREJČÍK, boccia (Snina)

Parašportovec má za sebou životnú sezónu. Okorenil ju ziskom dvoch zlatých medailí z paralympijských hier v Tokiu, keď triumfoval medzi jednotlivcami a aj v súťaži párov. Okrem toho sa 25-ročný športovec stal po deviatykrát v rade majstrom Slovenska. V minulom roku sa stal vďaka svojim úspechom najlepším športovcom Slovenského zväzu telesne postihnutých športovcov a premiérovo vo svojej kategórii BC4 koncoroční BOCCIA svetovou jednotkou.

CENA PREDSEDU PSK 2021

Jozef PAVLÍK, športový funkcionár (Poprad)

Je pedagóg a športový nadšenec alebo aj „otec“ školského športu v Poprade. V roku 1995 sa mu podarilo v meste vytvoriť tradíciu jedného z najmasovejších športových podujatí tohto druhu v krajine - Športovej olympiády detí a mládeže. Rozbehol tiež jeden z prvých projektov dlhodobej súťaže vo viacerých športoch - Žiacku ligu mesta Poprad, ako aj Tatranskú lyžiarsku ligu. Za svoj celoživotný prínos a prelomové projekty v oblasti školského športu bol nedávno ocenený aj Veľkou medailou sv. Gorazda.

CENA PSK za mimoriadny športový výkon

Martin GERNÁT a Samuel TAKÁČ hokejová reprezentácia SR

Historickým úspechom pre slovenský hokej sa skončilo účinkovanie reprezentácie na ZOH v Pekingu. Slovenský výber prvýkrát získal medailu, a to bronzovú. Pričinili sa o to aj dvaja hráči, ktorí pochádzajú a hokejovo vyrástli v Prešovskom kraji. Martin Gernát, ktorý je odchovancom prešovského hokeja a na pekingskej olympiáde patril medzi lídrov defenzívy a popradský rodák Samuel Takáč. Ten na olympiáde v šiestich zápasoch zaznamenal gól a dve asistencie a bol dôležitou časťou úspešnej „skladačky“ národného tímu.

NAJPOPULÁRNEJŠÍ ŠPORTOVEC PSK 2021 podľa hlasovania verejnosti

Dávid IVAN, paralukostrelec (Red Arrows Poprad)

Na minuloročných paralympijských hrách v Tokiu obsadil 9. miesto. V roku 2021 sa zúčastnil aj troch kôl Európskeho pohára, kde sa zakaždým umiestnil na 5. mieste. Na pretekoch Svetového pohára obsadil 3. a 5. miesto. V aktuálnom svetovom rebríčku mu patrí siedma priečka. V internetovom hlasovaní verejnosti o najpopulárnejšieho športovca PSK získal z celkovo 24 618 odovzdaných hlasov 8351, teda takmer 34 percent.

Kraj v ankete oceňuje jednotlivcov a kolektívy, ktoré v danom roku dosiahli najvýraznejšie výsledky a uspeli na slovenských, európskych i svetových športoviskách. Oceňované sú v nej aj mladé športové talenty - najúspešnejší stredoškólači z Prešovského kraja.

Vizualizácia Spojenej školy v Starej Ľubovni

Školstvo
- investície

Stredné školy na Spiši Preinvestuje sa 11,2 miliónov eur

Na dvoch stredných školách v PSK sa preinvestuje v rámci operačného programu IROP 11,2 miliónov eur. Konkrétne v SOŠ agropotravinárskej a technickej v Kežmarku to bude vyše 6,5 miliónov eur a na Spojenej škole v Starej Ľubovni vyše 4,7 miliónov eur. Projekty sú súčasťou Iniciatívy Catching-up Regions v rámci komponentu Zlepšovanie stredného odborného vzdelávania a prípravy.

Vizualizácia Kežmarok

Nové dielne pre odborný výcvik

Stredná odborná škola polytechnická a služieb arm. gen. L. Svobodu vo Svidníku bude mať nové dielne pre odborný výcvik za vyše 1,53 miliónov eur. S ich výstavbou sa začalo začiatkom marca odovzdaním staveniska, dokončené by mali byť približne o rok. PSK na vybudovanie modernej haly s dielnami poskytla financie z vlastných zdrojov vo výške viac ako 1,1 miliónov eur, zvyšných 445-tisíc eur sú úverové prostriedky z Európskej investičnej banky. Zázemie tu nájdú pedagógovia a žiaci odborov mechanik strojov a zariadení, obrábач kovov či stolár. Zároveň sa tu vytvoria pracovné a skladové priestory.

V Kežmarku sa zmodernizujú odborné pracoviská na troch lokalitách. Na ulici Kušníerska brána sa pri hlavnej budove školy vznikne moderné konferenčné centrum, obnoví sa fasáda, zrekonštruuje sa oploenie a chodník, doplní sa potrebné vybavenie odborných učební. V lokalite Pradiareň sa vybuduje unikátny moderný areál „Minifarmy“ s potrebnou infraštruktúrou pre chov hospodárskych zvierat a moderné poľnohospodárstvo. Komplexne sa zrekonštruuje a zmodernizuje aj elokované pracovisko v obci Rakúsy. Na Spojenej škole na Jarmočnej ulici v Starej Ľubovni sa zrekonštruujú existujúce priestory, urobí sa prístavba pre stolársku dielňu s moderným vybavením, vytvorí sa cvičný hotel z internátnych izieb, vybuduje sa nový moderný objekt pre výučbu „barbeque“ a cukrárov s množstvom nových zariadení. Vznikne aj Multifunkčné regionálne vzdelávacie centrum, vybudujú sa tri športoviská (multifunkčné ihrisko, atletická dráha a workout ihrisko) a investuje sa aj do zvýšenia energetickej hospodárnosti školy a do nákupu moderného materiálo-technického vybavenia.

Nové špecializované laboratórium

SPŠE v Prešove má nové moderné špecializované laboratórium pre elektrotechnické merania. Krajská samospráva podporila nákup infraštruktúry tohto školského pracoviska sumou vo výške 40-tisíc eur. Ďalšie financie (vyše 7-tisíc eur), smerujúce do dopĺňajúcich modulov a interiérového dovybavenia, poskytla škola v rámci svojej nadácie a tiež z vlastných prostriedkov. Laboratórium budú využívať predovšetkým žiaci 3. a 4. ročníka odboru Elektrotechnika.

ÚSPEŠNÍ ŠTUDENTI

Juniorské lyžiarske želiezka

Súrodenci Kanovítsovi z Gymnázia na Kukučínovej v Poprade bodovali na Majstrovstvách Slovenska v alpských lyžiarskych disciplínach v českom lyžiarskom stredisku Špindlerův Mlýn. Alexander z oktávy si vybojoval strieborné medaily

v alpskej kombinácii (super G + slalom), a to v kategórii juniorov aj mužov. Tiež sa stal juniorským vicemajstrom Slovenska v superobrovskom slalome. Jeho sestra Dominika zo sexty skončila v alpskej kombinácii medzi juniorkami tretia.

Predvedie svoje kuchárske umenie

Šimon Kalata zo SOŠ hotelovej v Hornom Smokovci postúpil do finále celoštátneho kola Skills Slovakia, ktoré sa uskutoční koncom apríla na Medzinárodnom veľtrhu gastronómie Danubius Gastro v bratislavskej Inchebe. Štvrták si zabezpečil postup ešte koncom januára v semifinálových kolách celoslovenskej súťaže Skills Slovakia Gastro Junior Metro Cup 2022.

Vystrela si bronz

Len 16-ročná študentka prešovského Gymnázia Konštantínova, Kamila Novotná, žne jeden úspech za druhým. Priniesla si domov aj bronzovú medailu zo Slovinska, kde sa konali preteky Grand Prix ISS.

Bodoval so svojim dromom

Benjamín Vajda, absolvent SPŠ technickej v Bardejove, zvíťazil so svojim dromom na 20. ročníku celoslovenskej súťaže IPM Student Award. Svoj FPV drom sám navrhol i vyrobil. Odborná komisia Štátneho inštitútu odborného vzdelávania v hodnotení vyzdvihla originalitu, náročnosť, technické prevedenie a praktické využitie dromu.

Kultúra

VYNOVENÁ SVIDNÍCKA KNIŽNICA

Podduklianska knižnica vo Svidníku má vynovené oddelenie kníh pre dospelých. Na jeho modernizáciu poskytol finančné prostriedky Fond na podporu umenia a zriaďovateľ knižnice Prešovský samosprávny kraj. Ten prispel na rekonštrukciu interiéru oddelenia z vlastného rozpočtu sumou takmer 29-tisíc eur. Modernizácia zahŕňala výmenu knižných regálov, ktoré mali aj vyše 50 rokov, centrálného pultu i podlahy. Oddelenie sa zároveň zabezpečilo novou výpočtovou technikou a interiérovu sa dovybavilo.

NÁVŠTEVNOSŤ KULTÚRNYCH ORGANIZÁCIÍ

Múzeá a galérie PSK navštívilo v roku 2021 počas 7-mesačnej prevádzky viac ako 326-tisíc ľudí. Najviac ľudí (až 165 tisíc) prišlo do Ľubovnianskeho múzea – hrad v Starej Ľubovni. Úspešný rok majú za sebou i obe galérie PSK, ktoré si v roku 2021 pozrelo vyše 26 400 návštevníkov, čo je o 11 400 ľudí viac ako v roku 2020. Spolu osem knižníc, ktoré zriaďuje PSK, navštívilo vlni vyše 413-tisíc ľudí, najviac vyše 159-tisíc Krajskú knižnicu P. O. Hviezdoslava v Prešove.

NOVÉ VIRTUÁLNE PREHLIADKY

Štyri kultúrne organizácie PSK sa môžu pochváliť novými špeciálnymi virtuálnymi prehliadkami. Krajská samospráva ich podporila sumou 6 700 eur. Doteraz disponovali virtuálnymi prehliadkami, ktoré boli zamerané skôr na dočasné výstavy alebo neponúkali rozšírené možnosti interaktívneho používania. Nové virtuálne prehliadky pozývajú záujemcov nahliadnuť aj do ďalších častí organizácie, ktoré možno doposiaľ nenavštívili. Do prvej fázy vzniku nových virtuálnych prehliadok sa zapojili: Ľubovnianske múzeum – hrad v Starej Ľubovni, Tatranská galéria v Poprade, Okresná knižnica Dávida Gutgesela v Bardejove a Podduklianske osvetové stredisko vo Svidníku. Do ďalších fáz tvorby a zverejňovania virtuálnych prehliadok by malo byť postupne zapojených všetkých 27 kultúrnych organizácií PSK.

HVEZDÁREŇ PREŠOV – modernizácia ukončená

Hvezdáreň a planetárium v Prešove prešli rozsiahlou rekonštrukciou. Preinvestovalo sa tu celkovo 1,32 miliónov eur. Z toho viac ako 745-tisíc eur financovala krajská samospráva, zvyšok bol z európskych fondov. Od roku 2016 sa pristúpilo k zatepleniu základov, stien a striech, taktiež sa obnovila fasáda budovy a vybudovala sa nová pozorovacia terasa. Modernizáciou sa znížila energetická náročnosť budovy. Tiež sa kompletne vymenilo zariadenie prednáškovej siene, vrátane podlahy a inštalácie klimatizačnej techniky. Pristúpilo sa aj ku kompletnej výmene zariadenia vstupu a haly. PSK ako zriaďovateľ organizácie zrekonštruoval aj vstupnú časť a expozičný priestor, kde vymenil žalúzie, priečelie a investoval do materiálneho vybavenia. Zmodernizoval tiež programovú ponuku organizácie a systém projekcií.

V roku 2022 PSK plánuje v rámci kapitálových výdavkov v oblasti kultúry preinvestovať viac ako 12 miliónov eur. Medzi najväčšie akcie patrí modernizácia troch objektov v novom komplexe pre Krajskú knižnicu P. O. Hviezdoslava v Prešove a začiatok rekonštrukcie Múzea moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach.

Nadácia pomáha tri roky

Nadácia PSK pre podporu rodiny pomáha núdzným v kraji už tri roky. Najnovšie prerozdělila vyše 15-tisíc eur medzi 40 žiadateľov o pomoc. Celkovo od svojho založenia v roku 2019 podporila už vyše 360 žiadostí z celého kraja a poskytla finančnú pomoc vo výške takmer 214-tisíc eur. Prostredníctvom svojich sponzorov a donorov sa aktuálne angažuje aj v pomoci ukrajinským utečencom. Na poslednom marcovom stretnutí Správna rada nadácie podporila 17 žiadateľov z okresu Prešov, päť z Kežmarského okresu, troch z okresu Snina a po dvoch žiadateľov z okresov Stará Ľubovňa, Vranov nad Topľou, Levoča, Humenné, Bardejov a Poprad. Vyhovelo sa tiež po jednej žiadosti z okresov Stropkov, Svidník a Medzilaborce. Financie sa použijú najmä na rehabilitačné pobyty detí, ktoré neprepláca zdravotná poisťovňa, taktiež na delfinoterapiu, oxygenoterapiu, a na zabezpečenie základných životných potrieb.

Venujte 2% z dane

Nadácia PSK pre podporu rodiny stále prijíma dve percentá zo zaplatenej dane. Zúčemcovia ich môžu poukázať prostredníctvom vyhlásenia a potvrdenia o zaplatení dane na príslušný daňový úrad alebo osobne v kancelárii nadácie na úrade prešovskej župy do konca apríla. Tlačivo je dostupné na webe nadácie www.nadacia-psk.sk.

Nadácia prispela aj na rehabilitáciu malej Lujzy.

Sociálna oblasť

Investície do obnovy ZSS

V zariadeniach sociálnych služieb v pôsobnosti krajskej samosprávy prebehnú aj tento rok viaceré rekonštrukcie a modernizácie priestorov. Krajskí poslanci už schválili významnú časť kapitálových výdavkov, zatiaľ vo výške vyše 2,3 miliónov eur. Investíciami sa výrazne zlepšia podmienky starostlivosti o prijímateľov sociálnej pomoci a zdravotne znevýhodnených.

NAJVÄČŠIE INVESTIČNÉ AKCIE ROKU 2022

ZARIADENIE	NÁZOV INVESTIČNEJ AKCIE	CELKOVÝ ROZPOČET
Senior dom Svida, Svidník	Rekonštrukcia a modernizácia, zateplenie strechy – hlavná ubytovacia budova SO1	250 000 eur
DSS Vranov nad Topľou	Prístavba dvojpodlažnej budovy v areáli DSS Vranov n. T.	375 000 eur
CSS Slnecný dom Prešov	Zateplenie fasády a rekonštrukcia a zateplenie strechy v DSS Hanušovce n/Topľou	195 000 eur
CSS Domov pod Tatrami Batizovce	Rekonštrukcia strechy kaštieľa	322 000 eur
CSS GARDEN Humenné	Rekonštrukcia strechy objektov A a B, rekonštrukcia interiéru	730 000 eur

Nadácia PSK má zriadený aj vlastný nadačný fond na riešenie krízových situácií, akými sú povodne a iné živelné katastrofy. Disponuje samostatným účtom, na ktorom bolo v marci vyše 218-tisíc eur a na základe podpisu memoranda o spolupráci zapojených 85 samospráv kraja.

Vizualizácia vyhladkovej veže Stariná.

Iniciatíva posúva vpred okres Snina

Okres Snina môže v najbližších rokoch prevítať. A to vďaka iniciatíve Catching-up Regions (CURI), v rámci ktorej bol tento okres vybraný ako pilotný v spolupráci s expertmi Svetovej banky. Sústreďiť by sa tu malo hneď niekoľko investícií súčasne. Aktivity, ktoré PSK iniciuje aj s podporou Európskej komisie a Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, sú zamerané na rozvoj cestovného ruchu, ktorý sa práve v tomto území Národného parku Poloniny môže prirodzene dlhodobo rozvíjať tak, ako v susednom Poľsku.

CATCHING-UP REGIONS

Podpora malých a stredných podnikov

Pre ekonomický rozvoj kraja je rovnako dôležitá podpora malých a stredných podnikateľov ako tých, ktorí vytvárajú pracovné miesta a priamo tak podporujú rast zamestnanosti v okrese Snina. Práve tento sektor dostal vďaka iniciatíve možnosť uchádzať sa o eurofondy pre rozvoj podnikateľských aktivít v okrese Snina ešte v roku 2020. Vyhlásená bola výzva Ministerstva hospodárstva z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra špeciálne zameraná na okres Snina a neskôr aj pre okresy Humenné a Medzilaborce s celkovou alokáciou 7,5 miliónov eur. Doposiaľ bolo v rámci tejto výzvy iba v okrese Snina podporených 29 projektových zámernov v celkovej výške 5,3 miliónov eur. Týchto 29 projektov je realizovaných priamo v meste Snina a priľahlých obciach Runina, Ulič, Pichne, Pčoliné, Zboj, Zemplínske Hámr, Kolbasov, Hostovice a Belá nad Cirochou. Obsahovo sú zamerané predovšetkým na výstavbu či modernizáciu ubytovacích zariadení v tradičnom štýle, ako napr. Rusínska chyža, Domček Stužica či Chyžky v Runine, ale aj inovatívne typy ubytovania ako Glamping s detským ihriskom Park hviezdnej Zábavy. Ďalších dvanásť projektov sa zameriava na podporu služieb, ako napr. výroba ovocných štiav, včelí farmy či doplnkové služby ako požičovňa elektrobicyklov, reštauračné služby, prípadne vznik remeselných dielní. Všetkých 29 projektov je už v realizačnej fáze a bude ukončených v najbližších mesiacoch.

POLONINY TRAIL

Kľúčovou investíciou v okrese Snina bude výstavba cyklookruhu Poloniny trail, teda 86 km dlhého cykloturistickeho okruhu prepájajúceho významné obce v NP Poloniny. Aktuálne predkladá kraj prvé tri projekty v rámci Výzvy na predkladanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok (NFP) na zlepšenie infraštruktúry cyklistickej dopravy

v rámci CURI vo výške asi 10 miliónov eur. A to s cieľom prefinancovať výstavbu 27 km úseku od Stakčína, popri vodnej nádrži Starina až po bývalú obec Ruské a taktiež úsek medzi obcami Ulič a Uličské Krivé. Všetky ostatné úseky budú nasledovať v najbližších rokoch a aktuálne sa pripravuje ich projektová dokumentácia.

Región

Cezhraničná spolupráca prináša výsledky

Prešovský samosprávny kraj pokračuje v rozvoji poľsko-slovenského pohraničia. Na hrade Kapušany vďaka Interregu môžu návštevníci zažiť stredovekú atmosféru prostredníctvom expozície brnení, zbraní, hudobných nástrojov, dobovej muziky, načítaných textov stredovekej hradnej prísahy, ale aj historických reálií na informačných tabuliach pozdĺž výstupu na hrad.

Dobudovaním cyklistického chodníka v meste Spišská Belá sa podarilo prepojiť historické centrum mesta na sieť cyklotrás Cesty okolo Tatier v slovensko-poľskom pohraničí. Cykloturisti tak môžu načerpať energiu oddychom pri Belianskom rybníku, pokochať sa panorámou Vysokých Tatier alebo aktívne stráviť čas v bike parku. V okrese Stará Ľubovňa sa na rieke Poprad sprístupnil turistom splav bez hraníc a vybudovali nové singletraily.

V meste Prešov bol vytvorený 3D model historického centra mesta. Hlavnou myšlienkou zapojenia sa PSK do Programu cezhraničnej spolupráce Interreg bolo pomôcť regiónom, najmä obyvateľom kraja, a tým podporiť rozvoj územia poľsko-slovenského pohraničia. Kraj od roku 2016 vďaka tomuto programu úspešne realizuje štyri strešné projekty v spolupráci so svojimi poľskými partnermi - Zväzkom Euroregión Tatry a Združením Euroregión Karpaty. Prešovský kraj, ako partner zodpovedný za implementáciu fondu mikroprojektov, v súčasnosti manažuje vyše 110 mikroprojektov v celkovej výške 7,5 miliónov eur (celková hodnota finančného príspevku EFRR za mikroprojekty).

zdroj: KOCR

Trasa Svätomariánskej púte je vyznačená

Krajská organizácia cestovného ruchu (KOCC) Severovýchod Slovenska zrealizovala počas minuloročnej jesene vyznačenie trasy Svätomariánskej púte. Tá prepája štyri hlavné pútnické miesta Prešovského kraja – Lutinu, Levoču, Litmanovú a Gaboltov a zároveň presahuje do Podkarpatského vojvodstva. Celá trasa má kruhový charakter a viac ako 250 km. Vedie už po existujúcich turistických chodníkoch pre peších, ako i cyklistov. Pútnikov prevádza aj prírodnými krásami Prešovského kraja, akými sú Lačnovský kaňon, Rajtopíky a známe pohoria s podmanivými výhľadmi – Branisko, Bachureň, Spišská Magura či Čergov.

PSK zrealizoval v minulom roku pasportizáciu cykloturistických trás v okresoch Vranov nad Topľou, Stropkov, Svidník a Bardejov. Celkovo preskúmal 1608,5 km, čo predstavuje 52 cyklotrás. Cieľom bolo zdokumentovať aktuálny stav existujúcich cyklotrás, vyhodnotiť ich náročnosť, získať podrobnú fotodokumentáciu a navrhnúť odporúčania na budúce riešenie a realizáciu.

KARPATSKÉ PRETEKY KURIÉROV

Profesionálne cyklistické preteky známe aj ako Baby Giro sa každoročne konajú v Poľsku, Maďarsku a na Slovensku. Zaranené sú do kategórie UCI Europe a určené mladým profesionálom do 23 rokov. Účastníkmi sú národné tímy z viacerých európskych krajín vrátane slovenského. Tento rok píše už svoj 47. ročník a znovu sa nesú v duchu hesla Tu sa rodia hviezdy. Medzi jazdcov, ktorí v minulosti na podujatí štartovali, sa radia zvučné mená súčasnej cyklistiky ako Tadej Pogačar či Attila Valter. Preteky sa tento rok uskutočnia v termíne od 29. apríla do 3. mája. Etapa so štartom a cieľom v Starej Ľubovni je naplánovaná na 1. mája a podľa profilu pôjde o kráľovskú etapu aktuálneho ročníka. PSK sa v rámci prípravy podujatia angažuje v zabezpečení ubytovania pre účastníkov pretekov. Všetky informácie o podujatí sú zverejnené na stránke organizátora www.carpathianrace.eu.

Do jubilejného 10. ročníka krajskej fotografickej súťaže Chod' a fot' sa môžu prihlásiť aj tento rok amatérski a profesionálni fotografi. Dohromady môžu poslať šesť snímok do šiestich kategórií: Príroda; Kultúra, tradície a história; Šport a voľnočasové aktivity; Black&white; Človek a kraj (portréty, fotografie zo života bežných obyvateľov) a Architektúra (fotografie stavieb - interiér, exteriér). A to na e-mail chodafot@severovychod.sk alebo poštou na adresu KOČR Severovýchod Slovenska, Námestie mieru 2, Prešov do 16. októbra 2022. Kompletné pravidlá súťaže sú dostupné na www.severovychod.sk

DIVADELNÉ PREMIÉRY

Divadlo Jonáša Záborského v Prešove má v pláne odohrať tento rok štyri premiéry:

- Banické vdovy
- Hrôzostrašné príbehy strýka Montaguea
- Edmond
- Così

Celkovo päť premiér chystá uviesť **Divadlo Alexandra**

Duchnoviča v Prešove. Diváci sa môžu tešiť napr. na:

- Šesť postáv hľadá autora (hra v ukrajinskom jazyku)
- Láska k blížnemu
- Červená kalina
- Žobrácka opera
- Na ruinách (hra v ukrajinskom jazyku)

Významné jubileá v kultúre

Rok 2022 bude špeciálny pre mnohé kultúrne organizácie PSK.

Výnimočné jubileum tento rok osláví:

- **Hornozemplínska knižnica** (100 rokov)
- **Vihorlatská hviezdáreň v Humennom** (70 rokov)
- **Okresná knižnica Dávida Gutgesela v Bardejove** (70 rokov)
- **Detský folklórny súbor Makovička**, ktorý sídli v Podduklianskom osvetovom stredisku vo Svidníku (25 rokov)

Prešovský samosprávny kraj má už po druhýkrát vyhlásenú súťaž Zbieraj zelené kilometre. Jej cieľom je jazdiť prímestskou autobusovou dopravou a platiť za lístok čipovou kartou, a zároveň tak šetriť životné prostredie. Kto nazbiera najviac kilometrov, získa hodnotné ceny, ako napríklad smart hodinky, tablet, fotoaparát, elektrobežku a mnohé iné. Podmienkou súťaže je zaregistrovanie dopravnej alebo študentskej karty, ktorú cestujúci používajú pri platení za cestovný lístok, v aplikácii Ubian a následne už za každú jazdu zbierať kilometre.